

Nasjonalt fagskoleråd Rådets arbeid i 2019

Nasjonalt fagskoleråd er et politisk oppnevnt organ. Nasjonalt fagskoleråd skal gi råd i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge. Fagskolerådet skal ha et overordnet ansvar og strategisk perspektiv, og arbeide med videreutvikling av fagskolesektoren.

Rådet skal bidra til å utvikle rammer og strategier for fagskoleutdanningen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for yrkesrettet kompetanse og livslang læring.

Dette dokumentet oppsummerer arbeidet i Nasjonalt fagskoleråd i 2019. Fra 1. januar 2019 har Ingeborg Marie Østby Laukvik fra NHO vært leder av rådet. Fra samme dato overtok Diku sekretariatet.

Rapporten viser rådets prioriterte saker for 2019 og tilhørende aktiviteter.

Vi takker for et godt samarbeid.

Ingeborg Marie Østby Laukvik
Leder

Sture Normann Flaten
Nestleder

Sammensettingen av Nasjonalt fagskoleråd for perioden 1. januar til 31. desember 2019

Leder:

Ingeborg Marie Østby Laukvik (NHO)

Nestleder:

Sture Normann Flaaten (RFF)

Forum for fagskoler (FFF):

Kari Mette Winge; Vara: 1: Sigmund Fosse; 2: Olav Slettahjell

Knut Erik Beyer-Arnesen; Vara: 1: Henriette Scharning; 2: Lena Svendheim

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) / Kristne Friskolers Forbund (KFF):

Rieneke Karina J.B. Schilperoort ; Vara: 1: Jan Erik Sundby; 2: John Øivind Eggesbø

Rådet for fylkeskommunale fagskoler (RFF):

Adeline Berntsen Landro

Sture Normann Flaaten

Vara: 1: Gunnbjørg Engehagen; 2: Arne Brenden; 3: Reidar Bøen; 4: Alf G. Furland

KS:

Jorunn Leegaard; Vara: 1: Liv Overaae; 2. Øystein Lorvik Nilsen

Nils Thorbjørn Myhren; Vara: 1: Siri Halsan; 2. Ståle Ertzgaard

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) / Fleksibel utdanning Norge (FuN):

Kari Olstad; Vara: 1: Gro Svennebye; 2. Stian Juell Sandvik

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO):

Ingeborg Marie Østby Laukvik; Vara: 1: Tone Standal Vesterhus; 2: Sonja Lovise Berg

Jørgen Leegaard; Vara: 1: Svein Harald Larsen; 2. Espen Lynghaug

Virke:

01.01.2019 – 13.08.2019 - Anne Tingelstad Wøien; Vara: Tormod Skjerve

13.08.2019 -31.12.2019- Pål Thygesen; vara: Anne Tingelstad Wøien

LO:

Trude Tinnlund

Arvid Ellingsen

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

Vara: 1: Benedikte Sterner; 2. Vegard G. Wennesland; 3. Tonje Thorbjørnsen; 4. Chris Gøran Holstad

Utdanningsforbundet:

Tormod Korpås; Vara: 1: Kristin Vik; 2. Anne Yun Rygh

Spekter:

Trond Bergene; Vara: 1: Kari Hoff Okstad; 2: Olav Wendelbo Kvam

YS:

Bente Sjøgaard; Vara: 1: Einar Hanisch; 2: Anne-Gro Årmo

Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)

01.01.2019 – 31.05.2019 - Christoffer Blaalid

31.05.2019 – 31.12.2019 – Wictor Østvand Jensen

Thea Tuset

Vara: 1: Vilja Askeland

Representanter som er oppnevnt til diverse utvalg:

NOKUTs styre: Svein Harald Larsen (NHO/Nelfo)

NOKUTs klagenemnd for fagskoleutdanning: Rolf Strøm, Sture Normann Flaaten

Markom 2020: Alf Furland (Fagskolen i Ålesund)

Fagskolens statistikkforum: Knut Erik Beyer-Arnesen (FFF), Bård Inge Thun (RFF)

Nasjonal koordineringsgruppe for karriereveiledning: Arvid Ellingsen (LO)

Nasjonalt forum for karriereveiledning: Arvid Ellingsen (LO)

Chain 5 - Europeisk nettverk for kompetanser på EQF nivå 5: Knut Erik Beyer-Arnesen (FFF)

Refereansegruppe til Database for statistikk om høyere utdanning: Adeline Landro (RFF)

Beredskapsrådet for kunnskapssektoren: Kim Kargaard (Noroff Fagskole)

Referansegruppe for studiebarometer for fagskolestudenter: Pål Hægland (Høyskolen Kristiania)

1. Generelt om rådets arbeid i 2019

Nasjonalt fagskoleråd har som ambisjon å være en pådriver for at fagskoleutdanningene skal løse viktige samfunnsmessige kompetansebehov. Rådet skal gi råd i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge og ha et overordnet ansvar og strategisk perspektiv for å sørge for videreutvikling av fagskolesektoren.

Vi har etablert flere faste kontaktpunkter som gjør at vi har et løpende og godt samarbeid med Kunnskapsdepartementet og andre aktører i sektoren og arbeidslivet. Dialogen med Kunnskapsdepartementet, fagskolesektoren og arbeidslivets parter har vært tett. Vi har også avholdt og deltatt på flere godt besøkte arrangementer i 2019. Det vitner om at fagskoleutdanningene er blitt synligere og at det er større interesse for fagskolesektoren.

I 2019 avholdt rådet 6 rådsmøter. Ett rådsmøte ble avholdt i Steinkjer i kombinasjon med en studietur. Trøndelag Fylkeskommune var vertskap for besøket og rådet fikk god informasjon om de pågående fusjonene i fagskolesektoren. Stadig flere fagskoler slår seg sammen til større enheter, og rådet forventer at dette vil bidra til kvalitetsheving i sektoren.

Kunnskapsdepartementet deltok på det første møtet i januar og det siste møtet i desember. Dialogen dreide seg i hovedsak om kvalitetsheving i sektoren og oppgradering av nye planer, både generell del og fagplaner, samt flere studieplasser og kunnskapsgrunnlaget i sektoren.

Diku har i perioden hatt stort fokus på sine nye oppgaver knyttet til høyere yrkesfaglig utdanning og sin rolle som sekretariat for Nasjonalt fagskoleråd. I samarbeid med Kompetanse Norge har Diku forsøkt å gjøre flytting av sekretariat så lite merkbar for rådets medlemmer som mulig. Parallelt jobber Diku med å få på plass nok ressurser til også å utføre sekretariatsoppgaver for de faglige rådene.

Rådets rolle i organiseringen av fagskolesektoren etter fagskolereformen har hatt høy prioritet. Høsten 2018 ble et felles overordnet mandat for nasjonale fagråd vedtatt i Nasjonalt fagskoleråd etter workshops og høringsrunder i sektoren. I 2019 har rådet, i samspill med de nasjonale fagrådene, startet implementeringen av mandatet og tilrettelagt for at sekretariatsfunksjonen til Nasjonalt fagskoleråd også skal dekke behovet til de nasjonale fagrådene fra og med 2020.

11. april hadde Nasjonalt fagskoleråd et møte med Stortingets kunnskaps- og forskningskomite på Gjøvik. Temaet for samlingen var utvikling av fagskolesektoren og en gjennomgang av de viktigste politiske sakene for fagskolerådet i 2019. Opptrappingsplan for

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

flere studieplasser, kvalitetsutvikling i sektoren, dagens finansieringsordning og fagskolenes rolle i kompetansereformen ble særskilt drøftet.

Rådet har invitert inn eksterne aktører til rådsmøtene for å lære mer om blant annet plassering av høyere yrkesfaglig utdanning i NKR og kunnskapsgrunnlaget i fagskolesektoren.

Arangementer

- 8. mars arrangerte rådet et seminar i Oslo om den nye fagskoleloven, med 116 påmeldte deltagere.
- 7.-8. november arrangerte rådet og DIKU Fagskolekonferansen 2019 på Lillestrøm med 200 deltagere.

Prioriterte saker 2019

I januar 2019 besluttet Nasjonalt fagskoleråd at følgende saker skulle prioriteres høyt i 2019:

- 1) Opptappingsplan for flere studieplasser
- 2) Styrke finansieringen av fagskolesektoren, herunder en økning i basisbevilgningen og videreføring av utviklingsmidler
- 3) Kvalitetsutvikling i sektoren
- 4) Fagskolens rolle i kompetansereformen, herunder blant annet bransjeprogram og tilskudd til fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse
- 5) Koordinering av ny struktur i høyere yrkesfaglig utdanning, herunder organisering av nye fagråd
- 6) Internasjonalisering og mobilitet ved fagskolene

2 Vurdering av måloppnåelse

➤ Mål 1: Opptappingsplan for flere studieplasser

Bakgrunn for målet

Arbeidslivet melder gjennom undersøkelser at de har behov for å rekruttere mer arbeidskraft med høyere yrkesfaglig utdanning. Til tross for en moderat økning i antall studieplasser de siste årene, mener Nasjonalt fagskoleråd at styrkingen er for liten i forhold til arbeidslivets behov. For å dekke kompetansebehovet mener Nasjonalt fagskoleråd at det er behov for en opptappingsplan for studieplasser fram til 2030. En opptappingsplan vil gi forutsigbarhet for fagskolene.

Aktiviteter i 2019

- Skriftlig og muntlig innspill til statsbudsjettet
- Møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet
- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- Adressert under Fagskolekonferansen 2019
- Støttende innspill vedrørende Samorda opptak i forbindelse med høring om ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Vurdering av måloppnåelse

Nasjonalt fagskoleråd er fornøyd med at fagskolene anses som sentrale aktører i kompetansereformen til regjeringa, og at det kom en styrking i form av 100 nye studieplasser over statsbudsjettet som kunne tilpasses til å ha jobb under studiene. Vi var også fornøyd med styrkingen av 638 nye studieplasser som kom i 2018, og at siste halvårseffekt av disse studieplassene også skal finansieres i 2020. Rådet registrerer også at overgangen til en resultatbasert finansieringsmodell med åpen ramme bidrar til vekst i overføringene til sektoren.

Til tross for en økning i antall studieplasser, vurderer rådet at styrkingen er for liten i forhold til arbeidslivets behov. Det har heller ikke vært en forpliktelse til opptapping av studieplasser over tid, noe som vil være viktig for å gi fagskolene mer forutsigbarhet. I forbindelse med høring om ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, støttet Nasjonalt fagskoleråd overgangen til felles opptak via Samordna opptak. Et samlet opptak til de offentlige fagskolene vil bidra med nyttig informasjon vedrørende søkertall til fagskolesektoren, som i sin tur vil gjøre det behørig med oppdimensjonering av studieplasser. Vi ser fram til erfaringene fra det første opptaket i 2020.

Rådet anser at målet bare er delvis oppnådd og anbefaler at det neste rådet fortsetter arbeidet.

➤ **Mål 2: Styrke finansieringen av fagskolesektoren, herunder en økning i basisbevilgningen og videreføring av utviklingsmidler**

Bakgrunn for målet

Nasjonalt fagskoleråd er opptatt av at fagskolesektoren er dimensjonert for å svare på behovene i arbeidslivet og utvikle nye tilbud basert på etterspørsel etter kompetanse. Det er behov for en finansieringsmodell som stimulerer til utvikling av nye tilbud, og som ivaretar høye krav til kvalitet.

Aktiviteter i 2019

- Skriftlig og muntlig innspill til statsbudsjettet
- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- Møte med Stortingets utdannings- og forskningskomité
- Gitt info om forvaltning av driftstilskuddet for 2019
- Er orientert om fordelingen av utviklingsmidler 2019 og hatt diskusjon om tildelingskriterier for denne med DIKU

Vurdering av måloppnåelse

Med fagskolereformen fulgte ny finansieringsordning for fagskolene. En stor forbedring er at det er innført åpen ramme, som fører til en vekst i overføringene til sektoren.

Fagskolesektoren har opplevd vekst i overføringene og utviklingsmidlene for høyere yrkesfaglig utdanning er videreført. I tillegg har fagskolene fått en sentral plass i kompetansereformen og dertil fått en styrket finansiering gjennom bransjeprogrammene og midler til fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse.

Nasjonalt fagskoleråd anbefaler at det neste rådet fortsetter arbeidet med å styrke finansieringen, og at man særlig diskuterer hvordan man skal sørge for reell kostnadsdekning ved flere av utdanningene. I dag er studentsatsen til nye studieplasser for lav ved mange av utdanningene, og det må drøftes hvordan slike tilbud skal finansieres. Det bør også skapes en mer fleksibel ordning for nye studieplasser slik at målet om å øke studenttallet nasjonalt blir oppfylt, da det kan være vanskelig å beregne økning i kapasitetsbehovet for den enkelte fylkeskommune, og det kan lett bli skjevfordelinger mellom fylkeskommunene.

➤ Mål 3: Kvalitetsutvikling i sektoren

Bakgrunn for målet

Fagskoleutdanningen skal kjennetegnes av høy kvalitet og sterke relevans for arbeidslivet, og skal videreutvikles på sine egne premisser og i takt med arbeids- og næringslivets behov.

Aktiviteter i 2019

- Startet revidering av *Nasjonal plan – Generell del* innen helsefaglig og tekniske fagskoleutdanning
- Startet revidering av nasjonale planer innen helsefaglig og tekniske fagskoleutdanning
- Representanter fra rådet har deltatt i juryen for utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning
- Gitt innspill til stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans i høyere utdanning
- Nedsatt arbeidsgruppe for å plassere enkelte høyere yrkesfaglige utdanninger på nivå 6 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- Nedsatt arbeidsgruppe som diskuterer fagskolens egenart og kunnskapsgrunnlag, i tett dialog med Kunnskapsdepartementet
- Gitt innspill til høring om ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning
- Gitt innspill til høring om Fagskoletilsynsforskriften
- Gitt innspill om fagskolesektoren til høring om NOU 2019: Lærekraftig utvikling
- Støttet og fulgt opprettelsen av studentombudsordning for fagskolestudenter
- Avholdt Fagskolekonferansen 2019. Fagskolenes kobling til arbeidslivet var tema.
- Avholdt seminar om den nye fagskoleloven.
- Møtt NOKUTs styre for å diskutere NOKUTs strategi 2020-2025
- Gitt innspill til DIKU vedrørende DIKUs strategi 2020-2025
- Gitt innspill til Tilstandsrapporten for høyere yrkesfaglig utdanning

Vurdering av måloppnåelse

Rådets prioritering av arbeidet med kvalitetsutvikling er langt på vei i mål. Overordnet vurderer vi at det er tatt mange grep for å styrke kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning i løpet av 2019, gjennom oppfølging av fagskolereformen gjennom lov og forskrifter. Det er også positivt at interessen for kvalitetsutvikling er stor, og at det er aktiv deltagelse på arrangementer med temaet.

Nasjonalt fagskoleråd er meget fornøyd med at vi fikk startet revideringen av de nasjonale fagplanene. Dagens planer er dels utdatert og foreldet, og virker derfor mot sin hensikt. Denne revideringen vil bidra til å styrke kvalitetsutviklingen i sektoren, og har vært etterspurt lenge. Vi anbefaler at arbeidet med dette fortsetter fram til 2022.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. Diku er sekretariat for rådet.
e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

➤ Mål 4 Fagskolens rolle i kompetansereformen

Bakgrunn for målet

Regjeringen har igangsatt en kompetansereform i arbeidslivet for at ingen skal gå ut på dato og at flere skal kunne stå i jobb lenger. Målet er at flere skal være kvalifisert for et arbeidsliv som endres av digitalisering og ny teknologi. Det vil komme en stortingsmelding om dette i 2020.

Nasjonalt fagskoleråd skal ifølge mandatet bidra til å utvikle rammer og strategier for fagskoleutdanningen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for yrkesrettet kompetanse og livslang læring.

Aktiviteter i 2019

- Gitt innspill til ekspertutvalget om etter- og videreutdanning
- Gitt skriftlig innspill til Kunnskapsdepartementet vedrørende nedre grense på 30 studiepoeng ved fagskolene
- Gitt innspill om fagskolesektoren til høring om NOU 2019: Lærekraftig utvikling
- Hatt jevnlig orienteringer om utviklingen av nye tilbud gjennom bransjeprogrammene
- Hatt en representant i tildelingskomiteen for tilskudd til fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse

Vurdering av måloppnåelse

Nasjonal fagskoleråd er fornøyd med at fagskolene anses som sentrale aktører i kompetansereformen og at fagskolene har vært en foretrukket samarbeidspartner i nye kompetanseprogrammer, slik som Bransjeprogrammet for helse, bygg og industri. Vi anser at det har vært gode diskusjoner om fagskolenes rolle i løpet av året, og er fornøyd med at det har kommet nyttige avklaringer vedrørende fagskolenes rett til å ta opp studenter på kortere utdanningsløp enn 30 studiepoeng. Rådet mener det er grunn til å følge opp ekspertutvalgets anbefaling om overgang til institusjonsakkrediteringer som en del av stortingsmeldingen som kommer til våren.

➤ **Mål 5: Koordinering av ny struktur i høyere yrkesfaglig utdanning, herunder organisering av nye fagråd**

Bakgrunn for målet:

Siden 2017 har Nasjonalt fagskoleråd og sektoren jobbet systematisk for å innfri oppdraget vi fikk fra Kunnskapsdepartementet om å styrke koordineringen av de faglige utvalgene for fagskoleutdanningene. Høsten 2018 gjennomførte rådet en større prosess for å utarbeide mandat for nasjonale fagråd og samle eksisterende utvalg og sekretariatsfunksjonen for disse. Det ble gjennomført en bred høring og sterk involvering fra hele fagskolesektoren. Forslaget ble vedtatt i Nasjonalt fagskoleråd 18. oktober 2018. I et møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet ble veien videre diskutert.

Rådets klare oppfatning er at en samlokalisering av sekretariatsfunksjonene med Nasjonalt fagskoleråd vil gi best ressursutnyttelse og være den mest hensiktsmessige organiseringen for å sikre god koordinering og støtte opp under rådets arbeid. Det vil videreutvikle fagskolesektoren og bidra til målene om å gjøre fagskolene til en større og viktigere del av det norske utdanningssystemet, og at en større del av studentene skal ta fagskoleutdanning.

Aktiviteter i 2019:

- Møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet
- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- AU og sekretariatet har hatt faste møter med lederne av de nasjonale fagrådene
- Laget nye rutiner slik at lederne av fagrådene får tilsendt sakspapirer og referat fra alle møtene i Nasjonalt fagskoleråd. I tillegg tar sekretariatet kontakt med lederne i forkant av saker som er relevante for begge parter, og inviterer lederne til ett årlig møte i Nasjonalt fagskoleråd.
- Søkt om prosjektfinansering for å revidere nasjonale planer
- Opprettet styringsgruppe for revidering av nasjonale planer – generell del og felles nasjonale planer
- Startet oppdatering av felles nasjonale fagplaner og standarder for helsefagene og tekniske fag.
- Fått igangsatt ansettelse av to nye medarbeidere til sekretariatet

Vurdering av måloppnåelse:

Rådet anser at prosessen har kommet langt i 2019. Det er mottatt midler for å revidere nasjonale planer, og organiseringen av de nye fagrådene er kommet godt i gang.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

➤ Mål 6: Mer internasjonalisering og mobilitet ved fagskolene

Bakgrunn for målet:

Internasjonalisering bidrar til å heve utdanningskvaliteten, og gir studentene en verdifull kompetanse for fremtiden. Studentmobiliteten er i dag relativt lav ved fagskolene sammenlignet med høyere utdanning, og Nasjonalt fagskoleråd ønsker derfor å fremme internasjonalisering av og i fagskoleutdanningen.

Aktiviteter i 2019:

- Gjort rede for sentrale tiltak for å lykkes med internasjonalt samarbeid
- Orientert om nye tiltak og utdanningsprogrammer som legger til rette for kvalitetsutvikling gjennom internasjonalt samarbeid
- Vært medlem i det europeiske nettverket Chain5 og deltatt på møter i Italia og Malta der mobilitet har vært et sentralt tema.

Vurdering av måloppnåelse:

Fagskolesektoren har historisk vært lite aktiv med å ta i bruk utdanningsprogrammer som legger til rette for internasjonalt samarbeid. Sektoren har vært i stor utvikling de senere år, og interessen for å jobbe internasjonalt er stigende, noe som merkes på antall henvendelser og søknader hos DIKU. Rådet mener det er god grunn til å arbeide videre med å synliggjøre de virkemidlene som finnes og å gi god veiledning til fagskolene som ønsker å jobbe aktivt med internasjonalisering.

Nasjonalt fagskoleråd har et godt nettverk av kontakter og samarbeidspartnere på tilsvarende utdanningsnivå i andre land, og bruker dette godt til å utveksle erfaringer og fremme mobilitet.